

European
Statistical
Governance
Advisory
Board

KOMUNIKAT PRASOWY

9 listopada 2016 r.

W czasach „post-prawdy” zaufanie do statystyki europejskiej jest ważniejsze niż kiedykolwiek

W swoim sprawozdaniu za rok 2016 Europejska Rada Konsultacyjna ds. Zarządzania Statystyką (ESGAB) nawołuje do podjęcia większych wysiłków dla zapewnienia zaufania do statystyki europejskiej. Ostatnie kampanie polityczne w USA oraz referendum w Zjednoczonym Królestwie pokazały, jak statystyki pozornie oparte na faktach mogą się szybko rozpowszechniać i wprowadzać w błąd opinię publiczną^{1,2}. Martti Hetemäki, przewodniczący ESGAB, twierdzi: *Żyjemy w czasach polityki „post-prawdy”, w których ważne przesłania polityczne podpierane są niewłaściwymi lub mylącymi danymi. Urzędy statystyczne mają do odegrania wiodącą rolę w uczulaniu użytkowników na źródła i jakość danych stosowanych w oficjalnym kontekście.*

Choć zawsze możliwe było przedstawianie danych statystycznych w sposób wprowadzający w błąd, to obecna ogromna liczba instytucji, agencji i ekspertów opracowujących dane powoduje, że uzyskać można „fakty” statystyczne dotyczące szerokiej gamy zagadnień, przy czym ich jakość jest różna, a informacje nierzadko sprzeczne. Europejski kodeks praktyk statystycznych zobowiązuje urzędy statystyczne do zapewnienia właściwego przedstawiania statystyki publicznej w debacie politycznej.

Dlatego ESGAB zaleca urzędом statystycznym, aby nie tylko wypowiadały się publicznie na temat krytyki i niewłaściwego wykorzystania statystyki publicznej, ale w razie potrzeby również stanowczo broniły jakości swoich statystyk. ESGAB uważa ponadto, że należy lepiej promować wartość statystyki publicznej w społeczeństwie, prezentując ją jako dobro publiczne i niezbędne narzędzie polityki.

Jeżeli chodzi o wielorakie źródła danych – badania, rejestry i komercyjne bazy danych – ESGAB obawia się, że ich analiza wymaga specjalnych umiejętności, zwłaszcza w kontekście europejskim, gdzie porównywalność danych między różnymi państwami jest zasadniczym wymogiem. W sprawozdaniu podkreślono wagę prowadzonych obecnie prac mających na celu identyfikację i uzupełnienie niezbędnych umiejętności specjalistycznych.

W całym Europejskim Systemie Statystycznym kodeks praktyk statystycznych jest właściwie przestrzegany. ESGAB uznaje, że poczyniono duże postępy w niektórych obszarach wskazanych w niedawnych wzajemnych ocenach i poprzednich sprawozdaniach ESGAB. Zwraca też uwagę na obszary, w których postęp powinien być większy. Należą do nich: procedury rekrutacji i dymisji szefów Eurostatu i krajowych urzędów statystycznych, opracowanie porównywalnych informacji dotyczących kosztów produkcji statystycznej, większe wykorzystanie danych administracyjnych oraz koordynacja działań z innymi krajowymi organami uczestniczącymi w produkcji statystyk europejskich.

¹ Zob. The Economist, 10 września 2016, „Art of the lie”, (<http://www.economist.com/news/leaders/21706525-politicians-have-always-lied-does-it-matter-if-they-leave-truth-behind-entirely-art>).

² William Davies, 24 sierpnia 2016, „The Age of Post-Truth Politics”, (<http://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html>).

Dalsze informacje

Sprawozdanie ESGAB za 2016 r. wraz z krótkim streszczeniem dostępne jest na stronie internetowej ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Dane kontaktowe dla mediów

Aby przeprowadzić wywiad z przewodniczącym ESGAB, Marttim Hetemäkim, należy skontaktować się z sekretariatem ESGAB: Steve Clarke (estat-esgab@ec.europa.eu), tel. +352 4301-32527.

Informacje na temat ESGAB

ESGAB³ przeprowadza niezależną ocenę stanu wdrożenia kodeksu praktyk statystycznych. Dąży do umocnienia zasad niezależności zawodowej, integralności oraz odpowiedzialności w Europejskim Systemie Statystycznym, jako że stanowią one zasadnicze elementy kodeksu. Dba także o podnoszenie jakości statystyki europejskiej. ESGAB liczy siedmiu członków. Do zadań ESGAB należy opracowywanie rocznego sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat stanu wdrożenia kodeksu przez Eurostat i Europejski System Statystyczny jako całość. ESGAB doradza również Komisji (Eurostatowi) w kwestii środków ułatwiających proces wdrażania kodeksu.

Europejski kodeks praktyk statystycznych (kodeks)

Europejski kodeks praktyk statystycznych⁴ określa standardy dotyczące opracowywania, tworzenia i upowszechniania statystyk europejskich. Opiera się przy tym na wspólnej definicji jakości w statystyce stosowanej w Europejskim Systemie Statystycznym (ESS obejmuje krajowe urzędy statystyczne i Eurostat). Kodeks jest instrumentem samoregulacyjnym, zawierającym 15 zasad odnoszących się do otoczenia instytucjonalnego, w którym działają unijne i krajowe organy statystyczne, oraz do tworzenia i upowszechniania statystyk. We wdrażaniu kodeksu pomagają zestaw wskaźników dobrych praktyk dotyczących każdej zasady.

Europejski System Statystyczny⁵ (ESS) jest partnerstwem pomiędzy organem statystycznym Unii Europejskiej, którym jest Komisja (Eurostat), oraz krajowymi urzędami statystycznymi i innymi organami krajowymi odpowiedzialnymi w każdym państwie członkowskim za opracowywanie, tworzenie i rozpowszechnianie statystyk europejskich.

Wzajemna ocena

Wzajemne oceny⁶ stanowią element strategii Europejskiego Systemu Statystycznego dotyczącej wdrożenia kodeksu praktyk statystycznych. Ich celem jest zwiększenie integralności, niezależności zawodowej i odpowiedzialności urzędów statystycznych wchodzących w skład ESS. Pierwszą rundę wzajemnych ocen przeprowadzono w latach 2006–2008, zaś drugą – w latach 2013–2015. Obydwie rundy obejmują zarówno państwa członkowskie UE, jak i państwa EFTA. Europejska Rada Konsultacyjna ds. Zarządzania Statystyką (ESGAB) przeprowadziła tego rodzaju przegląd w odniesieniu do Eurostatu, korzystając z metodyki opracowanej na potrzeby przeglądów partnerskich krajowych urzędów statystycznych z pewnymi dostosowaniami uwzględniającymi specyfikę Eurostatu.

³ <http://ec.europa.eu/esgab>

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922337/10425-PL-PL.PDF>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>